

Epilogus

Již jste ráčili slyšeti
toto naše předsevzetí,
které jsme nyní konali
a před vámi ukázali.
Pročež, kdož jste vděčni toho
sprostného Actu našeho,
tedy^{d)} račte se laskavě
naklonit k nám milostivě
a nás grošemi fedrujte,
z milosti, lásky darujte!
Nebo k poctivosti vaší
lámali jsme hlavu naši,
abychom vás tím uctili,
což jsme nyní působili,
vidouc vás osoby ctnostné
být, příjemné a šlechetné,^{e)}
kteřížto, po všeckny časy
chválíc Boha svými hlasy,
k nám lásku ukazujete
a dobrého nám přejete,
pročež my Vašich Milostí
žádáme s ponížeností
jednomyslně společně,
že ráčíte od nás vděčně
toto konání přijíti,
také nás výmluvna mítí^{f)},
jestli jaký nedostatek
při tom se našel neb zmatek.
Nyní račte veselí být
a nás též v své paměti mít,
také v laskavé ochraně
pro náhradu boží, Páně!

KOMEDIJE O VZKRÍŠENÍ PÁNE

Prologus

Kristus Ježíš, náš Spasitel,
všeho světa Vykupitel,
trpěl mnoho posmívání,
bití, lání, utrhaní
od lidu někdy milého,
nevěrného, židovského;
kterýž, nejsa svého vděčen,
ni vykoupením potěšen,
ve všem se protivil Kristu,
myslíc vždy, kterak by cestu
mohli k tomu vynajítí
a jej z světa vyhladiti.
Ač kolikrát posílali
své holomky, by jej jali,
nemohli jsou nic dovésti,
pych a kvalt nad ním provésti.
Až toho Jidáše zrádce,
učedníka a jich rádce
do své rady^a) povolali,
peníze mu slíbit dali,
aby ho hleděl příhodně
zradit, v noci aneb ve dne.
Jidáš, jsa zrádce lakomec
a na peníze laskavec,

připověděl to splniti,
Pána Ježíše zraditi.
Čehož zrádce všeho doved,
do zahrady naň zběh přived,
políbením jim ho zradil,
pro groše duši v šanc vsadil.
Kteříž, jej javše, svázali,
s ním nevážně nakládali,
až jsou i přivedli k tomu,
že Pilát povolil tomu,
aby byl na smrt vedený
a na kříži usmrčený.
Když pak jeho svaté tělo
na kříži visíce pnělo,
tu Jozef z Arimathie
a s ním některé Marie
tělo svaté s kříže sňali,
do hrobu ctně pochovali,
s ním se žalostně žehnali,
patříc na rány, plakali.
Obzvláště Panna Maria,
jeho matička rozmilá,
vidouc^{b)} synáčka milého
přeukrutně ztrýzněného,
co činiti, nevěděla,
žalostí padla, omdlela.
Svatý Jan, miláček jeho,
vida Pána, mistra svého,
i tělo jeho zraněné,
ruce, nohy probodené,
hořce plakal, je litoval
a s ním umřítí vinšoval.
Svatá Maří Majdalena,

hříšná, však kající žena,
od hrobu jíti nechtěla,
hořce plačíc, želela
nevinné smrti milého
Krista, na ni laskavého.
Což jsou i jiní činili,
kteří tu přítomni byli,
tělo jeho makajíce¹⁾,
jej přežalostně želíce.
A když jsou jej pochovali,
tělo mastmi pomazali,
k hrobu kámen přivalili,
bezpečně upečetili.
I na tom neměli [Židé] dosti²⁾,
jsouc zapálení v vzteklosti^{c)},
strážné k hrobu osadili,
by za tři dni pilni byli
hrobu, kdež jest byl pochován
Kristus, Spasitel a náš Pán,
aby jeho učedníci
neukradli ho milovníci^{d)};
a mohli by říci lidu,
že vstal z mrtvých ku podivu,
a tak by třeba poslední
blud byl horší nežli první.³⁾
I to nic platné nebylo
to jich obmyslné dílo:
Čím víc chtěli potupiti
Pána Krista, vyhladiti,
tím více jsou se zmejlili,
v marné naději chybili.
Neb Kristus Pán, jsa člověkem
pro nás, byl udatným rekem.

Mocí Boha nejvyššího
vstal jest z mrtvých dne třetího.
Nepohnul ani kamením,
pečetmi i též znamením,
strážné přestrašil, rozehnal,
slavně, vítězně z mrtvých vstal.
Strážní, přestrašeni jsouce,
co se děje, nevědouce,
biskupům hned oznámili,
co jsou při hrobu spatřili.
To biskupové slyšíce
a zprávě jich rozumíce,
hned jsou chytře radu^{a)} dali
a s vartou námluvu vzali,
řkouc k nim: Rcete, že jej v noci
vzali jeho učedlníci!
Dí-liť co pro to Pilát vám,
nebudeť čelit proti nám.
Na nás se jen odvolejte,
zástupce nás své být znejte!
Rytíři peníze vzali,
radě^{a)} jejich místo dali.
Pravili: Když jsme my spali,
učedlníci nám jej vzali.
Za peníze lež mluvili,
s biskupy jen lid šálili.⁴⁾
A když pak již čas přicházel
a den sobotní odcházel,
Kristus Pán svou božskou mocí
ráčil vstáti o půl noci
a vyšel mocně z hrobu ven,
z toho, v kterémž byl položen.
Odtud sstoupil^{e)} do temnosti

s anjelskou světlou jasností.
Pekelné polámal brány
i dábelské všecky schrány.
Lucipera, dábla zlého
i smrt, pomocníci jeho,
svázal, uvrhl do propasti,
aby více nemohl vlásti.
Peklo zkazil a ztroskotal,
dábly rozplašil, rozehnal.
Otce svaté z limbu vyvedl
a je [s] sebou do nebe vedl
jakožto dědičtí věčné,
krví dobyté konečně.
Potom po Kristovu vstání
šlechtné, pobožné paní
tři Marie k hrobu přišly,
drahé masti [s] sebou nesly,
aby Ježíše mazaly,
neb ho velmi milovaly.
Ihned z daleka uzřely
kamene hnutí, viděly.
Čehož se velmi ulekly,
divíce se, takto řekly:
Ach, nastojte, však jest kámen
z hrobu Ježíše odvalen!
A když spolu rozmlouvaly,
anjela se nenadály.
Viditedlně se ukázal,
s nimi laskavě rozmlouval,
řka jim: Koho zde hledáte,
toho již v hrobě nemáte.
Vstalť jest jistě, hle, tuť^{f)} místo,
kde byl položen za jisto!

Ale jděte a pospěšte,
učedlníkům povězte!⁵⁾
I šly hned s chvátáním z hrobu,
s radostí i bázní mnohú,
ničímž se nemeškajíce,
učedlníkům zvěstujíce.
Petr, když zprávu uslyšel,
vstal s chvátáním, aby tam šel,
a s ním také apoštol Jan,
jehož miloval Kristus Pán.
Přijdouc k hrobu, tak našli,
jakž jim ženy pověděly.⁶⁾
To chcem nyní agirovat,
hledte nás pilně poslouchat!
Dále sluší pozorovat,
co se bude agirovat,
kteříž budou vycházeti,
triumf Krista přednášeti,
o přeradostném vzkříšení,
Pána Krista z mrtvých vstání.
S gruntem summa dotkne všeho,
jsouc vzata z Písma svatého.
A tak bedlivě poslouchat
má se, v srdci uvažovat,
co dál chce následovati.
Zatím hledme chválu vzdáti
Spasiteli vzkříšenému,
zazpívajíc píseň jemul

Sequitur cantus, ut placet, v. g.⁷⁾ *Vstalt jest této chvíle etc.*

ACTUS PRIMUS

*Osoby v něm: 1. kaprál, 2. Maušel, 3. soldat, 4. soldat,
5. Hannibal, 6. anjel, 7. Kaifáš, 7. Annáš.*

Kaprál: Páni bratří a soldati,
máte to ode mne znáti,
proč a k čemu jsme najati.
Jest nám na to pozor dáti,
bychom na vartě nespáli,
v podezření se nadali.
Nejvyšší biskupi, kněží,
Kaifáš, Annáš, hned stěží
o tom přísně poručili,
abychom u hrobu byli,
vartující Jezu Krista,
pilně ostříhajíc místa.
Bojí se zaň, by zas nevstal,
jim náký fortel neudělal.
Ale my, páni soldati,
nemajíce co dělati,
snadně tu stráž vystojíme
i šiltvochy⁸⁾ opatříme.
Prachu, luntu, kulek dosti
máme, nazbyt a v hojnosti,
k tomu kurcvery,⁹⁾ tesáky,¹⁰⁾
jakž sluší na nás, vojáky.
Zvíme, co bude činiti,
bude-li nám moct ujíti.

Ty, bratře Hannibale, půjdeš
a svůj šiltvoch tam stát budeš.
My zatím spolu pohráme
a sobě kuráže dáme,
abychom tě retovali,
vyhrajíc, na pivo dali.
Nu, jdiž rychle a tuto stůj,
bude-li co, jen vzkřikni: Huj,
aneb po soldatsku: Berdo,¹¹⁾
kdyby ho chtěl ukrást někdo.
Hnedky tě budem retovat
a do zbraně se šikovat.
Klikcu,¹²⁾ páni mušketýři,
však jste notní kavalíři!
Smíme-li spolu pohrati,
vyhrajíc, na pivo dáti?

Maušel: Proč nic?¹³⁾ Tuť, hle, kostky máte,
sázejte švarně: vyhráte!

Kaprál: Hopsa, kostečko, cink s žížem,¹⁴⁾
Maušele, nehleď kosířem!¹⁵⁾
Sázejte zas, já jsem vyhrál!

3. soldat: Vidíme, že jsi náš kaprál.¹⁶⁾

Maušel: Hoj, kostečko! Což se kaše,
věru mi nechybí paše.¹⁷⁾
Hola, cink, es, kotr, dryje,¹⁸⁾
ta se nám do kapsy vryje!

Kaprál: Maušele, ej, palečkuješ¹⁹⁾
a divně kostkou kejkluješ.

Budeš-li dále tak hráti,
věř mi, budeš fedrunk bráti!²⁰⁾

3. soldat: Pochopni²¹⁾ ho za pačesy!
Však jsi, oj, pane, kaprál náš,
co se zrádci šiditi dáš?

Maušel: Hačkypurn!²²⁾ Falešně hráte
a na mne se jen smlouváte:
Vidím, že štěstí žádného
nemám, nechám hraní toho.
An, mnoho-li grošíků mám,
necht' já jich v kapse pohledám,
co jsem na svém tovarystvu
vyšídil, milém bratrstvu.
Věru dosti na mou věc jest.
Hádej, jak jsou skládali lest!
Přece dali contribuci,
až zůstalo málo v měšci.
Nu, ty, pojď²³⁾ sem, přines piva,
napijeme se za živa!

3. soldat: Dávejž brzy, máš-li dáti,
já tě nebudu meškati,
piva se hnedky přinese.

Kaprál: Co pak jen tlampáš, nečase?

3. soldat: Hádejte, z plného dala
a, tuším, včera načala.

4. soldat: Je tak chutný jako voda,
nemá-li v něm býti vada.

Kaprál: Vodu snadně vyzkoumáte,
jestli na to pozor dáte.
Ač někdy na sládky lají
a jim vinu přičítají,
že by měli tumlovati
pivo, řídkým dolívatí;
ale, ubohý chudiny,
mají-li být ony viny?
V spilce²³⁾ dobrý pivo bývá
i chuť roztomilou mívá.
Ale, jakž z spilky ven vyjde,
hned páry studničný dojde,
aneb se řídkým štepuje,²⁴⁾
jak se z votrubův formuje.

Maušel: Věru, pane kaprále,
mluvíte právě, vyzrale.
Vždyt jste šenkýřem bývali
a lid dobře šdívali,
že víte rozprávěti.

Kaprál: Maušele, máš to věděti:
stroj se hned na šiltvoch státi!

Maušel: Nebudu já nic v tom dlíti,
jenom kord a mušket spravím,
hned já se na něj postavím.
Nu, bratří, na šiltvoch půjdu,
svou hodinu státi budu.

Hannibal z šiltvochu jde:

Já, ač jsem tuto habartnu²⁵⁾
měl, štais šticher²⁶⁾ i halapartnu,²⁷⁾

než, věrtež, kdo tu hodinu
vystojí, mám ho za hrdinu.
Hroznět jest tam, až v ty časy
vstávaly jsou na mně vlasy.
Něco^{h)} se hejbe v tom hrobě,
chtěl jsem utíkat v té době.
Dejte píti, máte-li co!

4. soldat: Vypij,^{ch)} tu máš, třebaš všecko!
Cos se pak bál umřlého?
Já bych se nebál živého!
Maje i kord, bystrý sice,
propích bych jímⁱ⁾ i dva více.

*Anjel vychází z hrobu, maje sceptrum,
a Maušel na šiltvochu křičí:*

Maušel: Hola, berdo?²⁸⁾ Šte štil, šrait raus²⁹⁾
Kocement, kum her, šrait naus!³⁰⁾

Potom bude utíkati a anjel bude mlviti:

Anjel: Ó bídní, nešlechtní lidé!
Urputní, nevěrní Židé!
Vaše stráž a vartování
jest horší než křížování.
Neb měl Spasitel přijíti
na svět a lid vykoupiti.
Přišel i byl mezi vámi,
Kristus, Mesiáš, Pán slavný.
Zavržen jest i umrtven
a zde v tomto hrobě pohřben.
Přijdeť podruhé v soudný den,

neusmyslíte-li si jen³¹),
vám tu nevěru zaplatí,
když vás na věky zatratí.

Půjde za hrob.

Kaprál:

Velebný pane Annáši
i vy, pane Kaifáši!
Jakož jste nám rozkázali
předvěřejším, bychom vzali
dobrý zbraně každý k sobě
a vyšli hned v té době
Jezu Krista vartovati,
bedlivě hrobu hlídati:
I můžem vám oznámiti,
pravou pravdu pověděti,
že jsme bedlivě hlídali,
toho hrobu ostříhali.
Až tu^f) pak některé chvíle
před hodinou nebo dýle
ten Kristus, kteréhož jste vy
ukřižovat rozkázali,
vstal z mrtvých s velikým hřmotem,
nám strachem i těž klopotem,
takže jsme i utíkati
museli, všeho nechati.
A já jsem v takovém strachu
nebyl nikdy na šiltvachu.

Kaifáš:

Vidím, že jste všickni baby.
Snad vás někdo strašil tady,
aby mohl přístup míti,
jej ukrásti, z hrobu vzíti.

Což jste pak zbraně neměli?
Neb šiltvachy nedrželi?
A hleděli jste v té době,
zůstává-li tělo v hrobě?

Mausel:

Důstojný pane biskupe,
prosím, promluvit dopustitel
Pravíte: Co jste neměli
zbraně a se nebránili?
Já sám tímto tesákem
pět jich zahnal, jsa jonákem,
maje k tomu halaparten,
štichu, pichu, ten habarten.³²)
Ale tu je jináč bylo,
mně státi možné nebylo
ani nahlídat do hrobu,
než každý hleděl v tu dobu,
v kterou stranu má běžeti,
neb v kterém koutě ležeti.
Nechť jest, co chce, není lidský
ten skutek, ale jest božský.
Tělo mrtvé aby vstalo
z mrtvých, jak by se to dalo?
Věřtež neb nechte, klam není,
ten Kristus vstal, jsou znamení.

Annáš:

I však jste pak prve byli
vždycky srdnatí, zmužilí
a teď nyní utíkáte,
před kým, to sami neznáte.
Jděte, ale prv přezvězte,
potom přijďte, nám povězte!

Hannibal: Necht' jde, kdo chce, já nepůjdu,
raději¹⁾ tu sedět budu.
Co pak chcete více mítí,
když nám nechcete věfítí?
My pravíme, že jsme my jej
viděli, jest Kristus živej
a na něj tak jako na vás
patřili jsme my, každý z nás.
Krom že hrůza na nás přišla,
strach a bázeň nás obešla,
takže jsem já i své zbraně
nechal ležeti na straně
a dal jsem se k utíkání
jen pro hrdla zachování.

Kaifáš: Ačkoli já srozumívám,
co se jest přihodilo vám,
však, chcete-li nám slíbiti,
že to vše v tejnosti mítí
budete, já vám nyní hned
dám velkou summu peněz teď.
A řek'-li by pak kdo co vám,
řcete: Ukradli jsou ho nám
učědníci jeho v noci,
právě bylo o půlnoci,
když jsme my na vartě spali,
oni ho nám z hrobu vzali.
Pakli Pilát vám domlouvá
bude neb chtít pokutovat,
na nás se jen odvolejte,
trestání se nelekejte!
Všecko my to opatříme,
vás nevinné zůstavíme.

A jestli budete chtítí,
můžete peníze vzítí.

Kaprál: Důstojný pane Annáši
i vy, pane Kaifáši,
mý tyto peníze berem
a vám z mušení³³⁾ slibujem,
že to v své tejnosti mítí
budem, i chcem vás v tom krýtí.
Nám sic málo na tom sejde,
vaše lež průchod mít bude.
Leda my peněz dostali,
na něž bychom pili, hráli.

ACTUS SECUNDUS

Osoby v něm: 1. Svätí Otcové, 2. Luciper, 3. Adam, 4. čert Babduška, 5. Abraham, 6. Leviatan ďábel, 7. Enoch, 8. Smrt, 9. Kristus, 10. anjelé, 11. David.

Svätí otcové: Přijdiž, ó, přijď, ^f) Pane Kriste,
narozný z Panny čistél
Neprodlívej, přijít pospěš
a nás, bídné Otce, utěš!

Luciper: Co jen, milicí, voláte,
jaké pomoci žádáte?
Již ten Kristus, židovský král,
kterýž nám ty překážky dal,
jest od Židův na kříž přibit
a musí též bídně umřít.
Smejším, že vás sem navštíví,
když jste ho tak žádostiví.
Spomůžt vám, s vámi zůstane;
až se mezi nás dostane,
všecko mu to nahradíme
i skutečně opatříme,
by odpočinul po práci,
necht jen sem vkročiti ráčí!

Adam: Ó ďáble, pýcho proklatá!
Jeho velebnost přesvatá
když ráčí nás navštíviti,
sem do těchto míst vstoupiti,

my v něho cele věříme,
že spasení své užříme
a budem vysvobozeni,
z těchto temností zproštění.
A protož na vzdoru tobě
zvoláme a vzkřiknem sobě.

Svätí Otcové: Nemeškej, Pane, přijíti,
nás z těch bíd vysvoboditi!

Luciper: Cha, cha, cha! Milej Babduško,
poslyš jich medle, miluško,
co jsou pak něčím^l) zšálení,
aneb dokonce zbláznění?
Ten-liž je má vysvobodit,
jenž má [s] sebou dosti činit,
aby sobě z ruk židovských
pomohl nák, těch lakomských?

Čert Babduška: Jest tak. Avšak, ó můj pane,
oni se těší náramně.
Křičí naň, přece^m) volají
a jistě dnes ho čekají.

Abraham: Radujte se, Vykupitel
dnes, milostivý Spasitel
navštíví, obveselí zas
a z těchto míst vyvede nás.
Z temnosti nás vysvobodí
a ďábly v ten žalář hodí.

Leviatan běží: Zle s námi, pane vartýřil!

Babduška: Což to pravíte, rytíři?

Leviatan: Nevím strachy, kudy jíti.
Musím běžmo pospíšiti.
Toť, hle, má ten náš milý pán,
a on nechtěl věřiti nám!

Luciper: Odkud tak, rytíři, chutně
jdete k nám převelmi smutně?

Leviatan i Babduška:

Milý kníže Lucipeře,
již se na nás Kristus beře.

Luciper: Ouvél Já se vás ulek tak,
až jsem z stolice padl znak.
Zatarasujte klikami
brány dobře, závorami,
a vy vartujte u dveří
jako zmužilí rytíři!

Enoch: Pospěš, ó Spasiteli náš,
z toho místa vyvésti nás,
pospěš k nám svou božskou mocí,
vysvobod nás [z] této noci!

Leviatan: Mlčte, blázni, co křičíte?
Něco^h) jest, však vy nevíte.
I to musí minout brzy,
věřtež, žeť vás ten křik zmrzí!

Enoch: Nehroz, přišero dábělská!
Vykupitele moc božská

zajisté ráčí přijíti
dnes a tebe zatratiti.

Smrt: Jižť mne, smrt, smrtí přemohl
ten Kristus, nade mnou se zmohl.
Vždycky jsem prv vítězila,
silné, moudré, krásné bila,
až nyní jsem přivedena
v hanbu, v lehkost uvedena.
Jižť se z světa brátí musím,
do peklať jde za mnou, tuším.
Skoro mohl pán pomlčeti,
v pekle s pokojem seděti,
své kořisti požívati,
Krista s pokojem nechatí.
Jak přijde, bude o nás zle.
A on se již tam beře, hle!

*Kristus s anjely k peklu jde, anjely zptávají: Pekelníci,
otevřete etc.³⁴)*

Ďáblové: Co křičíte? co voláte?
co v pekle u nás žádáte?
Můžete se spokojiti
a jinam se obrátiti.

Anjel: Slyšte, knížata pekelná,
ať jest otevřena brána!
Pán slávy ráčí k vám jíti,
hledtež rychle otevřítí!

Ďáblové: Kdo jest pak to ten král slávy?

Anjelé: Kristus Pán, beránek pravý.
Otevřete, hnedky zvíte,
když slávu jeho spatříte.

Dáblové běží k Luciperovi:

Milý pane Lucipeře,
ač jsou opatřeny dveře
dost mocnými závorami,
věřtež, vám bude zle s námi.
Nu, medle, kde se skryjeme
aneb v který kout vřžeme?
Světlost jasná nás zaráží
a téměř k zemi poráží.
Peklo se třese pro jich hlas,
věžňové křičí opět zas,
mají jakous radost novú,
těší se, plesají v Bohu.
Tušíme, málo zvítězíme
a na Kristu obdržíme.

Kristus: Otevřete se, temnosti,
všecky pekelné tejnosti,
pohněte se gruntové bran,
vejde mezi vás král a pán!

Dáblové: Běda nám, brány klesají,
gruntové pekla padají!

Kristus vejde do pekla a dáblu zlořečtⁿ):

Ó ty přišero^o) mrzutá,
pýcho proklatá, nadutá,
nešlechtný Lucipeře,
zatraccenci a smutný dveře,
bazilišku zlořečený,

starý lháři zatracený,
nechtěl jsi se spokojiti,
mně, pánu svému, sloužiti,
směl's se o mne pokusiti,
lid svozovat a soužiti.
Již, hle, zatračenče, ležíš,
příšero^o) ohavná, ježíš.
Kde tvá síla, kde tvá mocnost?
Kde pýcha a prostopášnost?
Jest všecko s tebou potřené,
smrt, peklo na nic obrácené.
Pro kterouž jeho nezbednost,
svážíc [jej], a lehkomyšlnost,³⁵⁾
hned do propasti uvržte,
anjelé, dáblu poslužte!
Tobě, peklo, přikazuji
a i přísně oznamuji,
Lucipera toho pejchu,
otce lži i také hříchů,
v sobě přijmouc, nic nelituj,
trápením jemu posluhuj,
dokudž nebude rozvázan!
Tot, hle, poroučí král, tvůj pán.
Ty, Smrti nemilostivá,
všetečná i též zuřivá,
žeš tomu Luciperovi,
nejmrzčejšímu dáblovi
ve všem k vůli jeho byla
i o mne's se pokusila,
jsi na věky potupena,
s dábelkyní zatracena.

Svatí Otcové: Ach, vítěj náš přežádoucí etc.³⁶⁾

Kristus: Těš vás Bůh milý, Otcové,
proroci, patriarchové!
Váš zármutek a kvílení
jest v věčnou radost změněný
a ten ukrutný Luciper,
kterýž sloul někdy Lucifer,
povržen jest do propasti,
nebude víc vámi vlásti.
Smrt, peklo jest porušeno
a na věky potupeno.
Dáblové jsou rozplašeni,
hrůzou sem tam rozeznáni,^{p)}
a tak, mojmilí Otcové,
patriarchové, starcové,
nemeškejte se strojiti
se mnou hned odsud vyjítí
do království nebeského,
krví mou zaplaceného!
Neb jsem vás vykoupil hořce,
když jsem pněl na kříži těžce.
Začež Bohu čest vzdávejte,
v duchu srdečně plesejte!

David: Ó Pane náš, Jezu Kriste!
Bud tobě čest, chvála jistě
jakožto králi mocnému,
na věky požehnanému!
Žes se pro nás tak snížiti
ráčil, trpět i umřítí,
Tvé Milosti děkujeme
a píseň chvály pějeme.

Veselý nám den nastal etc.³⁷⁾

ACTUS TERTIUS

*Osoby v něm: 1. Maří Majdalena, 2. Maria Salomeova,
3. Maria Jakobova, 4. anjel, 5. sv. Petr, 6. sv. Jan
Evangelista.*

Maří Majdalena:

Půjdu k hrobu Spasitele,
opatřím jízvy na těle.
Půjdu, Krista, Pána mého,
pohledám pochovaného.
Sic pějícím srdcem, zvukem
pohlídnou, myslí i okem,
naplním hrob oplakáním,
místo všecko naříkáním.
K jeho svatým nohám padnu,
jeho srdečně dosáhnu.

Sama v sobě: Ó Ježíši, Pane milý!
Vykupiteli rozmilý,
sladí nejnevýmluvnější,
choti nejžádostivější,
tisíckrát za tebe prosím,
nebo tě v srdci mém nosím,
aby[s] mne k sobě přijíti
ráčil, sebou nasytiti.
Ale půjdu a pohledám,
místo, kdež ležel, ohledám.

Lomí rukama: Ach, cos nevinný učinil
beránku, žes se tak snížil?

Ale co jsi pak provinil?
Cos proti komu ublížil,
žeš tak bolestně ztrýzněný
a nade všechny snižený,
od těch, kterýmžs dobrodini
vždycky činil, též i nyní
nepřestáváš prokazovat!
Oni, majíc ti děkovat,
jen z tebe posměchy mají,
lehkomyslněť se rouhají.

Maria Salome:

Ó můj nejsladší Ježíši!
Naděje vzdychavé duši,
po tobě mé srdce touží,
vnitřnosti mé všechny souží.
Kdekoliv budu bydlet,
Ježíše budu hleděti.
Půjdu hned, pohledám jeho,
Pána Ježíše milého.
Půjdu a s ním se potěším,
k hrobu mrtvého pospíším,
neb jeho chci milovati
a nad něj nic nežádati,
sebe sama opustiti,
bych mohla s ním věčně býti.

Maria Jakobova:

Pojďtež^r) spěšně k hrobu Páně,
kterak jest tam, ohledáme,
tělo přesvaté drahými
budem líčiti mastimi.³⁸⁾
Ale kdo nám veliký ten

odvalí od hrobu kámen,
jímž jest přikrytý?³⁹⁾
Nebudem s něj moci býti!
Ach, nastojitel však jest kámen
s hrobu Ježíše odvalen!
Ach, kdež jest Kristovo tělo,
jenž tuto svůj pohřeb mělo?

Anjel:

Ženy, proč se tak trudíte,
strachem se třesouc, úpíte?
Proč při tomto hrobě lkáte,
aneb koho zde hledáte?

Maří Majdajena:

Hledáme Pána našeho,
Krista Ježíše milého,
kterýž, jsouce ukřižován,
v tomto hrobě byl pochován.

Anjel:

Toho, koho vy hledáte,
již ho zde v hrobě nemáte.
Vstal jest, jakož jest pověděl,
když ještě živ s vámi bydlel.
Pojďte a vizte, kde tělo
Pána Ježíše leželo!
A nyní hned rychle jděte,
učedlníkům povězte,
a obzvláště pak Petrovi,
litujícímu slouhovi,
že jest svého mistra zapřel,
když, že ho nezná, odepřel!
Řcete: Vstal z mrtvých Kristus Pán!
Aj, nyní pověděl jsem vám.

Maří Majdalena:

Pojdme,^r) mé milé sestřičky,
navštivme naše bratříčky,
apoštoly zarmoucený,
převelice zkormoucený,
a tu novinu radostnou
zvěstujme jim milostnou!

Maria Salome: Pojďme,^r) Maří Majdaleno,
smutná, jako i my, ženol
Pojďme^r) k učedníkům Páně
dle noviny zvěstované
od anjela, nebť nám kázal
k Petrovi jíti, rozkázal,
abychom ho potěšili,
že vstal mistr jeho milý.

Maria Jakobova:

Proč nemáme pospíšiti,
zarmoucených potěšiti?
Pojďmež^r), ale nemeškejme,
veselé jim srdce dejme!
A ty, Maří Majdaleno,
rci k nim, coť jest povědíno
skrz anjela, že jest Pán vstal,
tak, jakž někdy předpovídal.

Maří Majdalena:

Pojďmež,^r) když jest vaše zdání
i anjelské rozkázání.

Tu jdou

Potěš vás Bůh, bratří milí,
jenž jste smutní v tuto chvíli!
Poslyšte pravé noviny,
od anjela zvěstovaný!
Když jsme k hrobu Páně přišly,
masti drahé [s] sebou nesly,
chtíc tělo Páně líčiti,
událo se nám spatřiti
anjelské slavné vidění,
kterýž praví (jináč není):
že jest Ježíš Kristus, Pán náš,
z mrtvých zajisté vstal jest zas.

Sv. Petr:

Bratře Jene, co ta žena
praví, Maří Majdalena?
Vidí mi se veselejší
než v tyto dni, radostnější.
Zdá mi's, žeť něco^h) o Kristu
povídá, o našem mistru,
kterýž v ty dni ukřižován
byl jest a v hrobě pochován.

Sv. Jan:

Povídá, když k hrobu přišly
dnes ráno, že jsou nenašly
těla v hrobě Jezu Krista,
našeho milého mistra,
ale že jsou jen anjely
[s] sebou mluviti slyšely,
kterýž praví, že Kristus Pán
slavně a mocně z mrtvých vstal,
a kázali jim sem jíti
a nám o tom pověditi.
Mně se vidí, bez meškání

bychom my šli k hrobu sami,
jestli pravda, přezvěděli
a na omylu nebyli.

Sv. Petr: Ženským rozprávám věřiti
není se nač bezpečiti.
Sejdem sami, nejlíp zvíme,
jestli to pravda, aneb ne.
Jdi medle, Jene, pomalu,
nenechávej mne pozadu!⁴⁰⁾
Však mne všechno všudy bolí,
ani nemám žádné holi
k podpírání bych neustal,
daleko vzadu[†]) nezůstal.
Ty přece,^{m)} Jene, věru jdeš
a ani se neohlédneš.

Sv. Jan nablédne do hrobu:

Nastojte, Ježíše, mého
Mistra, na mne laskavého,
nejní v hrobě, tak, jakž ženy
nám nedávno pověděly.

Sv. Petr: Ha, co pravíš, Jene bratře?

Sv. Jan: Pána nejní v hrobě, Petře.

Sv. Petr: Nevcházej tam, až já půjdu,
s lepším rozumem tam vejdu!

Vejde do hrobu a, zase vyjdouc ven [praví]:

Ač jsme na omylu byli,
když ženy zprávu činily,

že jsou anjela viděly,
pravíc, že jest Kristus živý,
jim jsme nechtěli věřiti,
aby Pán měl živ býti,
aj, již sami spatřujeme
a cele důvěřujeme,
že náš Spasitel z mrtvých vstal,
jakož jest byl předpovídal,
že musí mnoho trpěti,
od Židů křivdy snášeti
a pohanům býti vydán,
usmrčen i ukřižován
a že mocně dne třetího
vstane slavně z hrobu svýho.
O čemž my nepochybujíc,
vykoupení se radujíc,
jedním hlasem teď zavolejme,
vzkříšenému zazpívejme:
*Kristus Ježíš Nazaretský etc.*⁴¹⁾

Epilogus

Všickni pobožní křesťané,
tyto věci vykonané,
kteréž jste tuto slyšeli,
na ně pilný pozor měli,
soudím, že je rozjímáte
a i v svých srdcích skládáte:
Jaké zlobivé rouhání
i ukrutné posmívání
Spasiteli lid židovský
prokazoval jest barbarsky,
chtějíce jeho velebnost
i také svatou nevinnost
ohavnou smrtí zkaziti,
nemeškali nastrojiti
zákonníci, biskupové,
chytráci, farizeové
varty zbrojné, by patřily,
ve dne i v noci šetřily,
zdali by pravdivá slova
zůstala Páně Kristova:
Mohu^s) chrám boží zrušiti,
třetí den jej zas vzbuditi.⁴²⁾
A protož hrobu hlídali.
Ale, než jsou se nadáli,

jejich praktika zkažena
jest i varta rozplašena.
Zvítězil tichý beránek,
Kristus Ježíš, ten, jenž stánek
nad cherubíny postavil,
všecky věrné pekla zbavil.
Zvítězil ten udatný rek,
varta prchla, ďábel se lek.
Otcové svatí z temnosti
jsou vedeni do radosti.
Zvítězil David spanilý
a Goliáš zarputilý
jest poražen a potlačen,
nám, padlým, život navrácen.
A tak Židé mudrlanti,
biskupové, praktykanti
přehlídli s stráží rytířskou,
když padli před mocí božskou.
A protož dnešní svatý den
ode všech má být srdcem ctěn,
slavný den velikonoční,
vzácný a velíkomocný,
v němž smrt, peklo, ďábelská zlost
potlačena jest na věčnost.
Toť, hle, jest ta veliká noc,
jenž z Egypta Bůh sktz svou moc
syny Izrahelské vyvedl,
přes moře Červené přivedl.
Toť jest ta pravá Velká noc,
v kterouž Kristus ďábelskou moc
ráčil svou mocí potřítí,
nám ráj věčný otevřítí.
Ó noci velké milosti!

Ó láska hojně štědrostil
Ó noci blahoslavená,
světlem Krista osvícená!
Pro slávu tedy^{s)} té noci,
prosíme, Kriste, tvé moci,
rač nám, tuto shromážděným,
smutným lidem, zarmouceným
vždycky milostivý býti
i též hříchy odpustiti!
Zapudíce od nás rozbroj,
dej všem svornost, lásku, pokoj!
Ať můžem tobě sloužiti,
po tobě srdcem toužiti!
Učiň to pro Syna tvého,
toho reka udatného,
přeradostné zmrtvýchvstání,
smilujž se nad všemi námi!
Amen.

Slyš, Pane Bože, prosím, etc.⁴³⁾

INTERLUDIUM

Z „KOMEDIE O TURECKÝ VOJNĚ“

NEC IGNI CEDIT NEC FERRO

NEPODLEHNE ANI OHNI ANI MEČI

SELSKÉ ČILI SOUSEDSKÉ HRY
ČESKÉHO BAROKA

*K vydání připravil a úvodní studii spolu s poznámkami
doprovodil doc. dr. Zdeněk Kalista. Vydal jako devátý
svazek knihovny „Odkaz minulosti české“, kterou řídí
doc. dr. Zdeněk Kalista, a vytiskl v úpravě Jaroslava Švába
v říjnu 1942 Melantrich v Praze*